

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2023-11-18

Programmanus

av Heidi Liekola

Moi! Kiva, kun kuuntelet UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi, joka on suunnattu ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille. Tämän ohjelman teemana on Israelin ja Hamasin välinen sota seuraavin aihein.

Tutkija selvittää konfliktin pääasiat

Sota-alueella huutava pula kaikesta

Minä olen Heidi Liekola. Tervetuloa mukaan!

Tutkija selvittää konfliktin pääasiat

Israelin ja Hamasin välinen sota alkoi, kun Hamas hyökkäsi Israeliin 7 lokakuuta 2023. Israel vastasi hyökkäykseen voimakkaasti heti ja osapuolet aloittivat täysimittaisen sodan. Suomen Ulkopoliittisen Instituutin vanhempi tutkija Timo Stewart kertoo konfliktin taustoista toimittaja Matilda Peltosen haastattelussa:

Timo Stewart, Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija

Tällä hetkellä Gazassa taistellaan siksi, että Hamas teki terroristi-iskun Israeliin ja Israel iskee takaisin ja pyrkii tuhoamaan Hamasin. Mutta tää on vaan yks osa tosi pitkää konfliktia, jossa viime kädessä on kyse siitä, että samalla maa-alueella elää kaks kansaa, jotka molemmat haluaa sinne oman valtion.

Mikä sitten on Hamas?

Timo Stewart, Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija

Hamas on palestiinalainen, islamistinen eli poliittiseen islamiin uskova liike, poliittinen puolue ja myös terroristijärjestö, koska se käyttää väkivaltaa politiikan tekemisen välineenä.

osapuoli

part

täysimittainen

fullskalig

Ulkopoliittinen

Instituutti

Utrikespolitiska

Institutet

vanhempi tutkija

äldre forskare

tausta

bakgrund

pyrkii

sträva efter

viime kädessä

i sista hand

maa-alue

landområde

terroristijärjestö

terrorist-

organisation

oikeutettu

berättigad

Molemmat osapuolet kokevat olevansa oikeutettuja alueeseen ja alueella on molemmille pyhiä paikkoja.

Esimerkiksi al-Aqsan moskeija muslimeille ja Länsimuuri juutalaisille. Jerusalemin hallinta on niinkään kiistakysymys.

Timo Stewart, Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija
Tällä hetkellä Israelin valtio on itsenäinen ja Palestiinan valtiota ei ole. Palestiinalaisalueet on Israelin miehittämiä. Ja tää on tällä hetkellä tän konfliktin ytimessä.

Onko alueella mitään toivoa rauhasta?

Timo Stewart, Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija
Kaikki sodat loppuu, kaikki konfliktit voi ratkaista. Alueella on toivoa rauhasta, jos sen eteen tehdään töitä ja yritetään etsiä oikeudenmukaista rauhaa.

Sota-alueella huutava pula kaikesta

Tilanne Gazassa on äärimmäisen sekava ja kaoottinen. Ihmisiltä on loppumassa ruoka, vesi, lääkkeet ja polttoaine. *Pelastakaa lapset* -avustusjärjestön tiedottaja Max Holm kertoo humanitaarisesta tilanteesta toimittaja Matilda Peltosen haastattelussa.

Max Holm, tiedottaja Pelastakaa Lapset -järjestö
Käynnissä on valtava humanitaarinen katastrofi, joka ikävä kyllä on jatkuvasti pahenemassa. Ja kuten kaikissa konflikteissa, niin lapset kärsivät ensin ja lapset myös kärsivät kaikista eniten. Pulaa on tällä hetkellä aivan kaikesta eli turvallisuudesta, suojasta, puhtaasta vedestä, lääkkeistä, terveydenhoidosta, kaikesta.

Gazan kaistaleella asuu kaksi miljoonaa ihmistä. Alue on vain 41 kilometriä pitkä ja leveimmillään 12 kilometriä. Alueelta ei pääse pois, eikä avustustarvikkeita saada perille tarpeellisia määriä.

pyhiä paikkoja

heliga platser

hallinta

ledning,

förvaltning

kiistakysymys

omstridd fråga

Israelin

miehittäjä

ockuperad av Israel

ydin

kärna

oikeuden-

mukainen

rättvis

huutava

skriande

pula

brist

sekava

rörig, komplicerad

avustusjärjestö

hjälporganisation

pahenemassa

på väg att bli värre

kaistale

remsa

leveimmillään

som bredast

avustustarvike

förnödenhet

hädänalainen

i nöd

mennessä

till dess att

riippumaton

Max Holm, tiedottaja Pelastakaa Lapset -järjestö
Tietysti kaikki se tavara, mitä me saadaan kuljetettua alueelle: vettä, ruokaa, lääkintätarvikkeita ... Sitähän tietysti pyritään jakamaan kaikille hädänalaisille perheille mahdollisimman nopeasti.

Gazan terveysministeriön mukaan sodassa on kuollut 11 marraskuuta mennessä 11 000 palestiinalaista. Riippumaton taho pystyy vahvistamaan luvut, vasta kun sota loppuu. Riippumattoman tiedon välittämistä hankaloittaa juuri nyt kummankin osapuolen propaganda. Alueen lapsia ja nuoria voi kuitenkin auttaa.

Max Holm, tiedottaja Pelastakaa Lapset -järjestö
Yksi keino on esimerkiksi toimia itse. Allekirjoittamalla joku vetoamus tai muutoin vain tuomalla esiin sen vaikkapa vaatimuksen, että lapsia vastaan käytävän sodan on loputtava välittömästi.

oberoende
taho
part
välittäminen
förmedling
hankaloittaa
försvåra
keino
medel
vetoamus
namninsamling
muutoin
annars
vaatimus
krav, begäran

Musiikkia

Lopuksi musiikkia Jenni Vartiaiselta. Kappaleen nimi on *Lanka*.

Meidän välillä on katkeematon lanka
Jota terät maalliset ei poikki saa
Meidän välillä on näkymätön voima
Niin vahva että melkein pelottaa

Tässä kaikki tällä kertaa, kuullaan taas!